

og paa den mest skarpe og nærgaaende Maade betegnede som utilbørligt Justitsminister Seltens Optraeden mod Rigsdagen ved Indhentelsen af dette Samtykke; vi vare imidlertid alle enige om, og jeg ikke mindst, at vedtage, at dette Samtykke burde gives. Jeg blev altsaa sat under Tiltale og havde den noget tvetydige Værdi i Løbet af længere Tid at gaa med en Paastand hængende over mit Hoved om Fortabelse af Værdi, Liv og Gods. Da jeg omsider blev fritjendt ved Højesteret, troede jeg, at det derved var afgjort, at Yttringerne ikke efter Loven vare strafbare, og at Spørgsmaalet dermed var definitivt til Ende. Men lad os ogsaa antage, at mine og Andres her citerede Udtalelser vare upassende, usømmelige, urigtige eller endog strafbare, saa skulde Analogien dog bestaa deri, at det var Embedsmænd, som havde brugt disse Yttringer, eller i alt Fald Skolelærere. Jeg har ikke den Værdi at være Embedsmænd og har aldrig været det; de øvrige oplyste Yttringer ere heller ikke fremkomne fra nogen som helst Embeds- eller Bestillingsmand eller Skolelærer; det er, saa vidt jeg veed, fuldkomment frie og uafhængige Borgere i Staten, Redaktører og Folk, som have Ret til at udtale deres Tanker frit paa Tryk, uden at være underkastede andre Bånd end Statens Lov, der have tilladt sig de anførte Yttringer. Men for at Noget af det, som det ærede Medlem anførte, skulde passe, maatte det have været Embedsmænd eller Statsjenere; kun, hvis man havde taalt, at Embedsmænd fremkom med saadanne Udtalelser som de anførte, kunde nu tidligere Tidens Uvirkomhed og Tausshed paaberaabes for deraf at udbringe Raaden mod den Optraeden, som Ministeriet nu har tilladt sig. I Sammenhæng med dette staar den Misforstaaelse, som er gaaet igjennem den hele Forhandling, nemlig at man ikke har vidst at skjelne imellem, hvad der er strafbart efter Loven, og hvad der er utilbørligt eller upassende efter Regler, som ikke ere indskrevne i Lovene. Det ærede Medlem for Røbenhavns 6te Valgfreds (Hindenburg) har i Gaar meget stærkt betonet dette, og jeg skal derfor ikke dvæle længere derved; jeg skal kun erindre om, at det er Hovedsagen ved det hele Anliggende, at der kan være brugt Yttringer, der uden at være strafbare efter Loven og navnlig ikke strafbare, naar de bruges af En, der ikke er undergivet højere administrative Instanser, dog kunne være i sig selv upassende, utilbørlige og usømmelige og derfor med fuldkommen Ret kunne modtage deres Straf, ikke igjennem Undersøgelser og Dom, men gjennem en administrativ Kjendelse. Det er derfor ogsaa en stor Forvejling, naar det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgfreds (S. A. Hansen) i Gaar yttrede, at den paagjældende Skolelærer var „ikke strafbar“, og at det følgende var en „falsk Maade“, som var bevist ham. Kategorien „strafbar“ hører ikke paa denne

Maade hjemme inden for den administrative Sphære, hvori vi her berøge os; den havde sin Berettigelse, dersom der var Tale om kriminelle Undersøgelser, men herom handles ikke i den Forstand, naar der er Tale om en administrativ Tilfjendgivelse af Mishag med en Optraeden som denne. Det er ogsaa ganske klart af den Maade, hvorpaa der tales om alle i denne Sag optrædende Personer, i hvilken Grad de ærede Medlemmer, der her fremstille sig som Dalsmand for Ret og Retfærdighed, ere forud paavirkede, og hvorledes de se Alt i Skygge hos den ene Part og Alt i Sollys hos den anden. Den første offentlige Omtale, der fremkom fra venstre Side af denne Sag, havde overordentlig travlt med at den, der var traadt op imod Skolelærer Andersen, var en „Farmaceut“. Dette „Farmaceuten“ blev af vore Folkelige benyttet næsten som et nedsettende Udtryk, og det ærede Medlem for Ringsted (Zahle), som ellers er saa overordentlig god Demokrat, fandt jo ogsaa i Gaar, at det var en temmelig nedsettende Omstændighed ved denne Farmaceut, at han havde siddet langt nede ved den anden Ende af Bordet, ikke oppe ved de fire Herrer, som sadde ved Siden af Dirigenten. Der tales fremdeles idelig, som om Enhver, der havde deltaget i denne Sag, baade i Festsmaaltidet og efter dette i de forskjellige administrative Undersøgelser, som om Enhver, siger jeg, der havde været imod Andersen, nødvendig maatte være et slet Menneske, en overmødig Bureaukrat, en fanatisk Partigænger, et upaalideligt og usandferdigt Vidne. Naar Amtmanden omtales, skulde det nødvendigt være: „Hans Høvelbaarenhed Amtmanden“; naar Provsten nævnedes, maatte nødvendigvis hans Ornat ogsaa figurere. (Afbrudelse.) Det ærede Medlem for Velle Amts 2den Valgfreds (Berg) brugte netop denne Vending om Ornatet. Maa jeg spørge: Ligger der den allermindste Skygge af virkelig Argument i denne Art Udtalelser? Er der det Mindste vundet ved noget Saadant? Bilde det ikke være den letteste Sag af Verden paa samme Maade at ridikulisere Skolelærerne? Gud bedte os! Man kunde nu til Dags, i alt Fald i visse Tilfælde, meget snarere sige: „Hans Høvelbaarenhed Skolelæreren“ end „Hans Høvelbaarenhed Amtmanden.“ Om Skolelæreren blev der da ogsaa talt med Værfrygt; „en Mand i en saadan Stilling“, jaledes løb det mange Gange med Estertryk; det fremtraadte som noget overordentlig Formasteligt, at man lige over for „en Mand i en saadan Stilling“ havde tilladt sig det, som ellers anses for at være almindelig

Rettelse.

Sp. 1160, S. 6--7 f. n.: „Kjætanen“ læs: „Kjælbernaas“.